

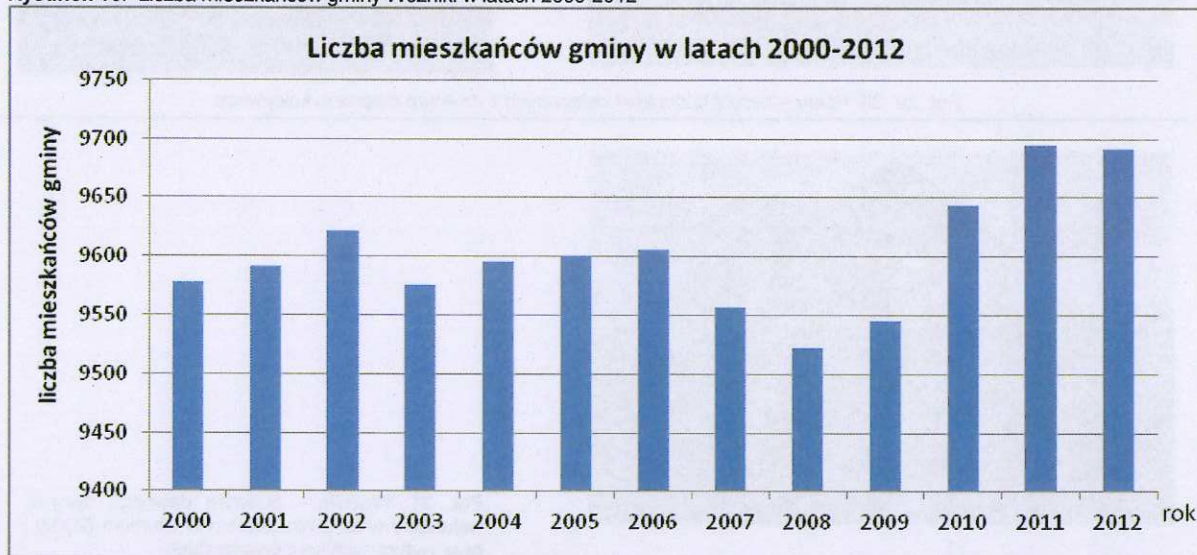
Rozdział 5

WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

Procesy demograficzne:

Gminę miejsko-wiejską Woźniki zamieszkuje 9 692 mieszkańców. Jest to jedna z największych gmin w powiecie lublinieckim (poza miastem Lubliniec i gminą Koszęcin), a jej ludność stanowi ponad 12% mieszkańców całego powiatu. W ostatnich trzech latach liczba mieszkańców gminy utrzymuje się na stałym poziomie, jednak w okresie od 2007 do 2009 roku mieszkańców było znacznie mniej, zwłaszcza w roku 2008, kiedy to gminę zamieszkiwało ponad 170 osób mniej niż teraz.

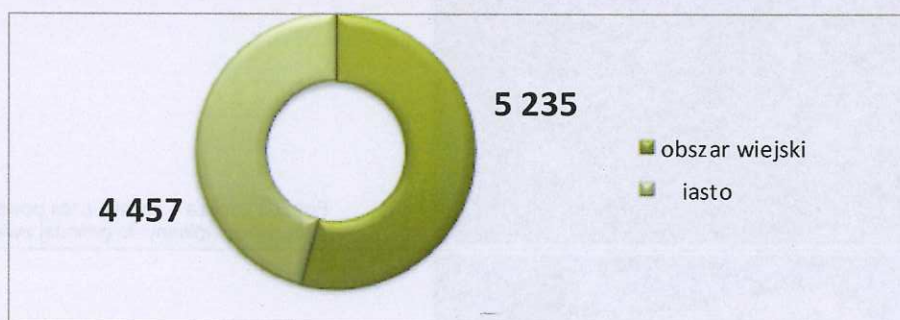
Rysunek 10. Liczba mieszkańców gminy Woźniki w latach 2000-2012

dane: GUS 2012

Różnica pomiędzy liczbą mieszkańców miasta Woźniki, a terenem wiejskim jest niewielka. W 2012 roku na obszarze wiejskim zamieszkiwało niespełna 800 osób więcej niż na terenie miasta. Tendencja ta jest stała i utrzymuje się w gminie od wielu lat.

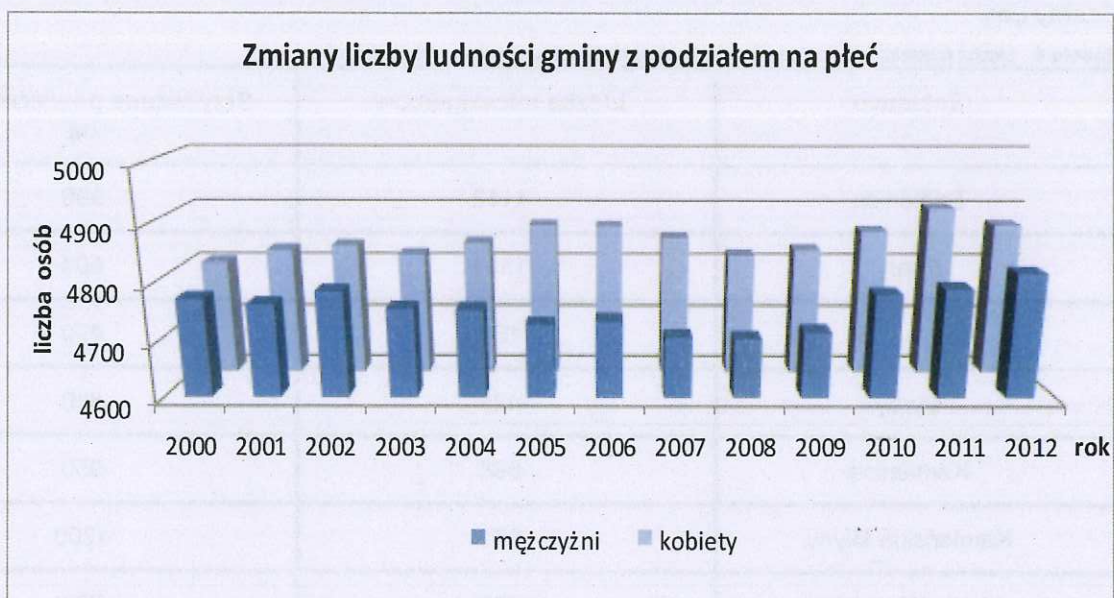
Rysunek 11. Udział ludności na obszarach miejskich i wiejskich Woźnik

dane: GUS 2012

W poprzednich latach gminę zamieszkiwało zdecydowanie więcej kobiet niż mężczyzn. Zjawisko to najbardziej było widoczne w latach 2004-2009, kiedy to na 100 mężczyzn przypadało średnio 103-104 kobiety. Ta sytuacja zmienia się jednak z roku na rok i obecnie zróżnicowanie to nie jest już tak wysokie. Na koniec 2012 roku na 100 mężczyzn na obszarze gminy przypadało 101 kobiet.

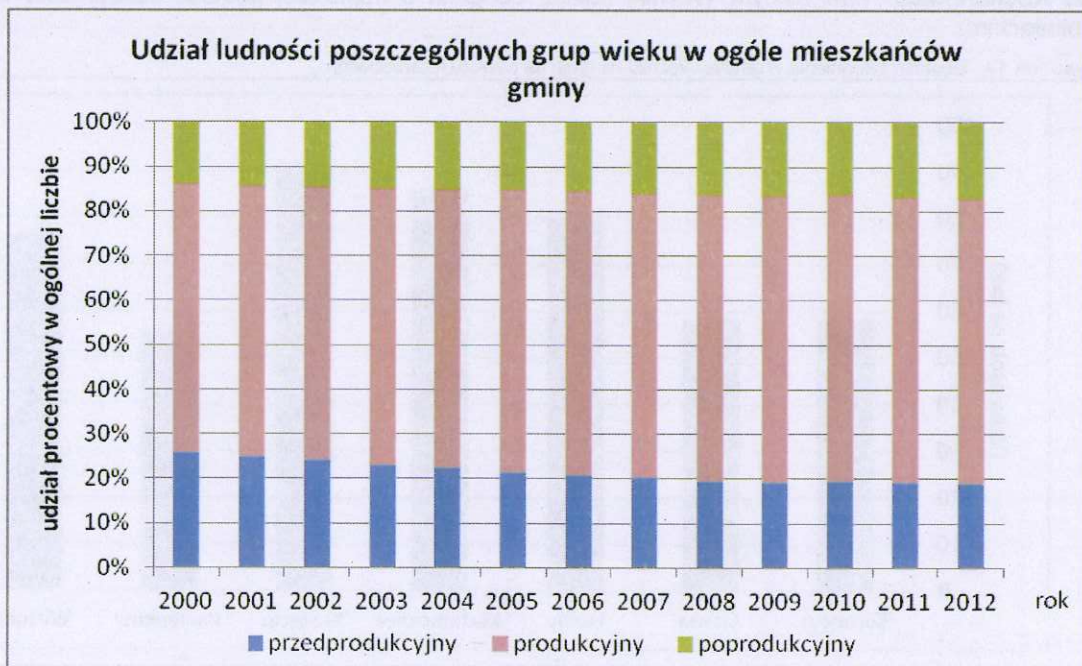
Rysunek 12. Zmiany liczby ludności gminy Woźniki z podziałem na płeć w latach 2000-2012

dane: GUS 2012

W gminie Woźniki rośnie z roku na rok liczba osób w wieku poprodukcyjnym, a maleje w wieku przedprodukcyjnym. W 2012 roku udział osób w wieku przedprodukcyjnym zmalał z ponad 25% (rok 2000) do zaledwie 18%. Jest to odzwierciedleniem ogólnopolskiej tendencji starzenia się społeczeństwa i mniejszej liczby urodzeń. Zjawisko to postępuje powoli i nie przewiduje się, aby w najbliższym czasie nastąpiła wyraźna zmiana tej tendencji.

Rysunek 13. Udział ludności poszczególnych grup wiekowych mieszkańców gminy Woźniki w ogóle mieszkańców gminy w latach 2000-2012

dane: GUS 2012

Na terenach wiejskich, pod względem liczby ludności, największymi miejscowościami, poza miastem Woźniki, są Psary i Babienica, które liczą ponad 1000 mieszkańców. Niewiele mniej osób zamieszkuje Lubsze. W sołectwach tych rozwija się przede wszystkim zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i są to

ważne ośrodki lokalne. Najmniejszymi miejscowościami pod względem liczby ludności, są Drogobycza i Czarny Las.

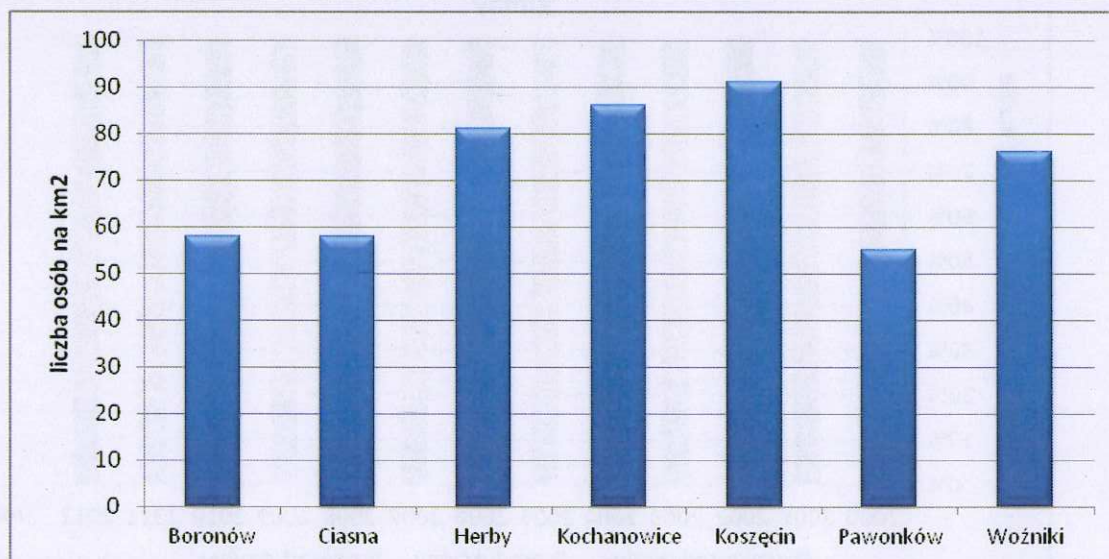
Tabela 8. Liczba mieszkańców do powierzchni poszczególnych sołectw w gminie Woźniki

Sołectwo	Liczba mieszkańców	Przybliżona powierzchnia w ha
Babienica	1112	900
Psary	1311	500
Czarny Las	166	490
Dyrdy	425	880
Kamienica	688	950
Kamieńskie Młyny	671	1200
Ligoła Woźnicka	723	760
Lubsza	954	1000
Piasek	319	900
Drogobycza	135	100

dane: Urząd Stanu Cywilnego Miasta i Gminy Woźniki 2013.

Gęstość zaludnienia na terenie gminy wynosi 76 osób/km². Jest to mniej niż w takich gminach jak Koszęcin czy Kochanowice. Tym samym Woźniki należą do gmin o najniższej gęstości zaludnienia w powiecie lublinieckim.

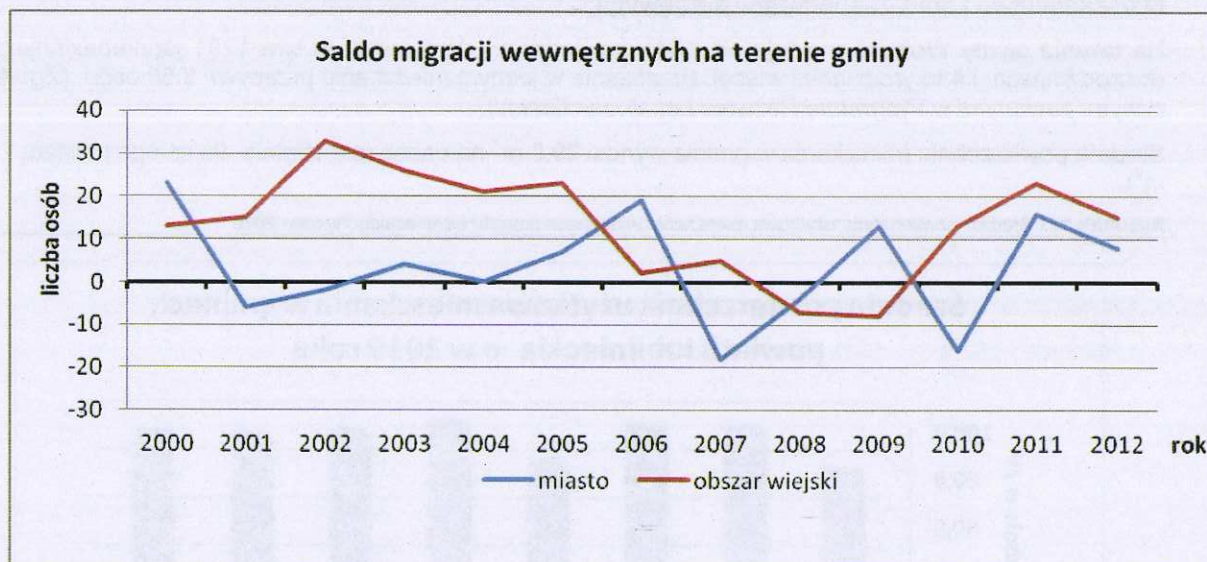
Rysunek 14. Gęstość zaludnienia w gminie Woźniki na gmin tle powiatu lublinieckiego

dane: GUS 2012

Saldo migracji wewnętrznych na terenie gminy w ostatnich dwóch latach jest dodatnie. Bardziej wyraźne jest ono na obszarze wiejskim, gdzie napływa coraz więcej osób. W 2011 roku, poza miastem Woźniki, zameldowało się ponad 20 osób, a na obszarze miasta 16 osób.

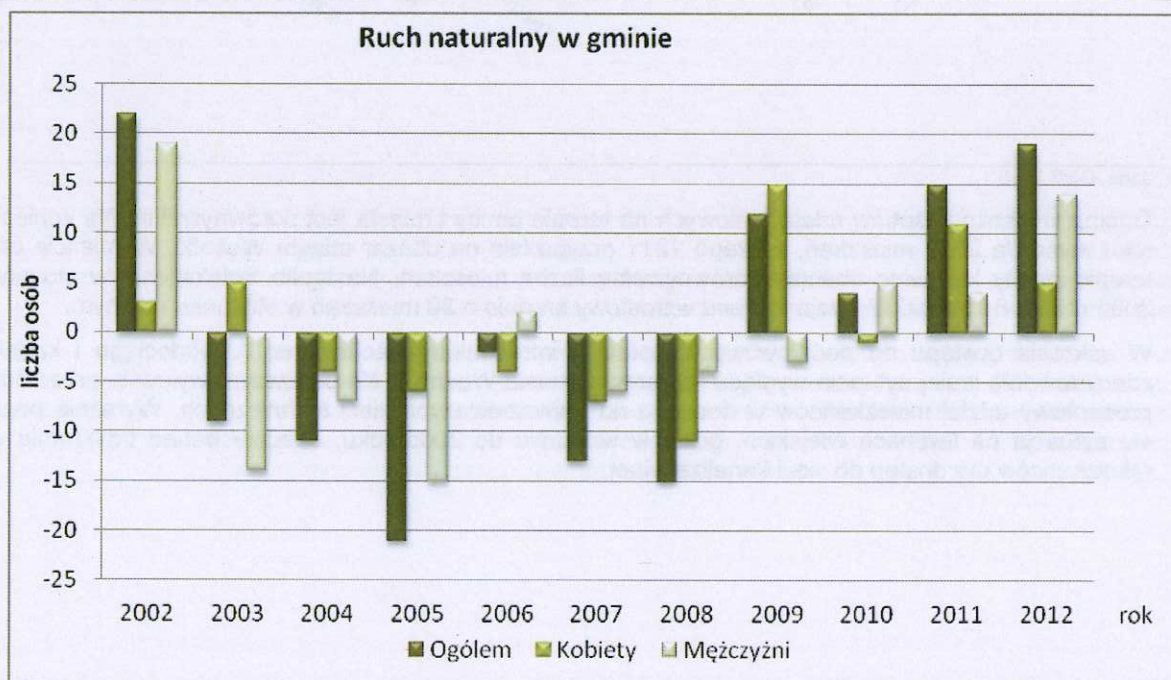
Rysunek 15. Saldo migracji wewnętrznych na terenie gminy Woźniki w latach 2000-2012

dane: GUS 2012

Również korzystnie, na terenie gminy, kształtuje się przyrost naturalny. W 2009 roku zahamowana została trwająca sześć lat niekorzystna tendencja ujemna. Obecnie ruch naturalny jest dodatni jednak jest dosyć zróżnicowany pod względem płci.

Rysunek 16. Ruchy naturalne w gminie Woźniki w latach 2000-2012

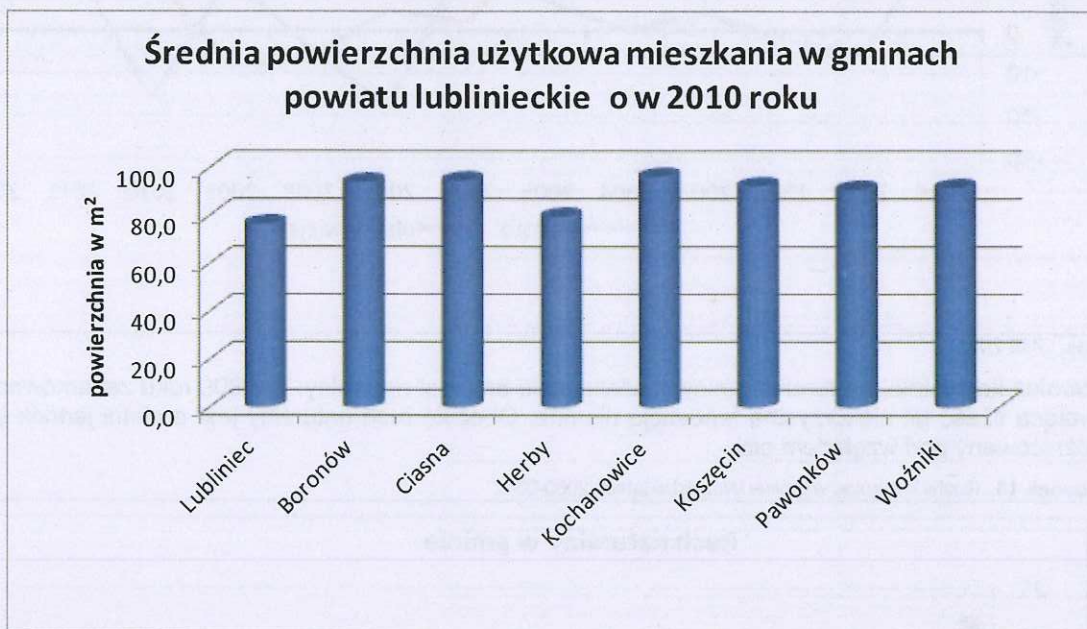
dane: GUS 2012

Mieszkalnictwo i stan gospodarstw domowych:

Na terenie gminy Woźniki znajduje się 1641 gospodarstw domowych, w tym 1291 jednorodzinnych, 69 dwurodzinnych i 4 trzyrodzinne i więcej. Przeciętnie w jednym mieszkaniu przebywa 3.65 osób. (Zgodnie z danymi zawartymi w Programie Rozwoju Lokalnego Gminy).

Średnia powierzchnia mieszkania w gminie wynosi 29,3 m² na osobę (przeciętnie dla całego powiatu - 27,0 m²).

Rysunek 17. Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w gminach powiatu lublinieckiego w roku 2010

dane: GUS 2010

Ogólna wielkość zasobów mieszkaniowych na terenie gminy i miasta jest porównywalna. Na koniec 2012 roku wynosiła 2537 mieszkań, z czego 1211 przypadało na obszar miasta Woźniki. W mieście oraz na terenie gminy jest więc obecnie porównywalna liczba mieszkań. Nastąpiło zwiększenie w stosunku do 2008 roku o 81 mieszkań i daje to trend wzrostowy średnio o 20 mieszkań w stosunku rocznym.

W zakresie dostępu do podstawowych instalacji infrastruktury technicznej tj. wodociągu i kanalizacji, zdecydowanie lepiej sytuacja wygląda na terenie miasta Woźniki. Na poniższym wykresie przedstawiono procentowy udział mieszkańców w dostępie do najważniejszych sieci technicznych. Wyraźnie poprawiła się sytuacja na terenach wiejskich, gdzie w stosunku do 2005 roku, obecnie ponad trzykrotnie więcej mieszkańców ma dostęp do sieci kanalizacyjnej.

Rysunek 18. Udział mieszkańców gminy Woźniki w dostępie do podstawowej infrastruktury technicznej w roku 2011

W gminnym zasobie mieszkaniowym łącznie jest 77 lokali mieszkalnych (stan na 2012 rok) z czego 74 to lokale nie będące mieszkaniem socjalnymi.

Socjalna polityka mieszkaniowa na terenie gminy skierowana jest na wypełnianie bieżących potrzeb. Na koniec 2012 roku w zasobie komunalnym były 4 mieszkania socjalne o łącznej powierzchni 117 m². Wszystkie są położone na terenie miasta Woźniki. Stanowi to zaledwie (1,5%) wszystkich zasobów komunalnych na terenie powiatu lublińskiego.

Zgodnie z przyjętą przez Radę Miejską w Woźnikach uchwałą nr 275/XXII/2013 z dnia 25 marca 2013 roku w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania zasobem mieszkaniowym w gminie nie przewiduje się do 2017 roku zwiększenia liczby mieszkań socjalnych. Są to mieszkania w stanie zadowalającym tzn. wymagające jedynie bieżącej konserwacji.

Zgodnie z tym programem ze względu na wzrastającą liczbę osób oczekujących pomocy gminy poprzez oddanie w najem lokalu mieszkalnego przyjęto zasadę, iż w pierwszej kolejności realizowane będą zadania wynikające dla gminy wprost z przepisów prawa. Finansowanie zasobu przewiduje się ze środków własnych gminy.

Rynek pracy i działalność rolnicza:

Na terenie gminy Woźniki dominuje działalność rolnicza, jednak duże znaczenie mają także sektory gospodarcze takie jak: przetwórstwo, usługi i handel.

Zgodnie z przeprowadzonym w 2010 roku Powszechnym Spisem Rolnym (GUS 2010), na terenie gminy było 497 gospodarstw rolnych (ok. 20% wszystkich gospodarstw na terenie powiatu lublińskiego) o łącznej powierzchni ok. 3263 ha. Przeciętna wielkość gospodarstwa rolnego to ok. 6,5 ha.

Tabela 9. Liczba zwierząt hodowlanych w gospodarstwach rolnych na terenie gminy Woźniki

zwierzęta w gospodarstwach	pogłowie w sztukach
bydło	823
trzoda chlewna	2 644
konie	220
drób	52 972

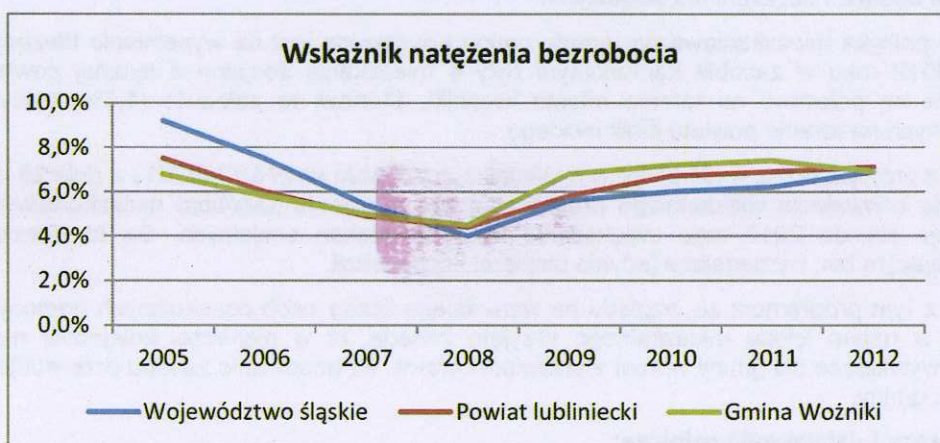
Tabela 10. Powierzchnia upraw w gospodarstwach rolnych na terenie gminy Woźniki

najważniejsze uprawy	powierzchnia w ha
zboża	2600
uprawy przemysłowe	193
ziemniaki	192
rzepak i rzepik	187
uprawy strączkowe	13
warzywa gruntowe	2

dane: Powszechny Spis Rolny 2010

Z punktu widzenia rynku pracy ważnym wskaźnikiem jest stopa bezrobocia. W przypadku gmin nie ma takich danych jednak można się odnieść do natężenia bezrobocia (stosunek liczby bezrobotnych do ogólnej liczby osób w wieku produkcyjnym). Na poniższym wykresie określono wskaźnik natężenia bezrobocia na tle powiatu lublinieckiego i całego województwa śląskiego. Zmienia się on podobnie, zarówno lokalnie, jak i w skali makro na tle województwa śląskiego i związany jest z koniunkturą gospodarczą całego kraju. Znaczny wzrost bezrobocia jaki można było zaobserwować w 2008 roku obecnie wyhamował i utrzymuje się na podobnym poziomie ok. 7% z niewielką tendencją do spadku i jest porównywalny ze średnimi wskaźnikami dla powiatu i województwa.

Rysunek 19. Wskaźnik natężenia bezrobocia na terenie gminy Woźniki w latach 2005-2012

Liczba osób bezrobotnych w ostatnich czterech latach utrzymuje się na podobnym poziomie. W 2012 roku bez pracy było 429 osób, o ponad 30 mniej niż w roku poprzednim. Bez pracy więcej jest kobiet niż mężczyzn.

Tabela 11. Bezrobocie na terenie gminy Woźniki w latach 2008-2012

Bezrobotni	2008	2009	2010	2011	2012
Mężczyźni	132	214	218	203	195
Kobiety	142	203	230	259	234
Ogółem	274	417	448	462	429

dane: GUS 2012

Szkolnictwo:

Na terenie Gminy Woźniki działa jedenaście publicznych placówek oświatowych. Najwięcej w Woźnikach, ale szkoły podstawowe znajdują się również w innych mniejszych miejscowościach na terenie gminy.

Publiczne placówki oświatowe na terenie gminy:

- Gimnazjum w Psarach;
- Gimnazjum w Woźnikach;
- Liceum Ogólnokształcące w Psarach;
- Przedszkole w Psarach;
- Przedszkole w Woźnikach;
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Psarach;
- Szkoła Podstawowa im. Józefa Lompy w Woźnikach;
- Szkoła Podstawowa im. J. Lompy w Lubszy;
- Szkoła Podstawowa im. Powstańców Śl. w Kamienicy;
- Szkoła Podstawowa w Woźnikach – Ligocie Woźnickiej;
- Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół w Woźnikach.

Wskaźnik skolaryzacji (udział osób uczących się w poszczególnych grupach wieku w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców) jest w gminie Woźniki bardzo wysoki i wynosił 2012 roku w przypadku gimnazjum ok. 96%. Maleje natomiast z roku na rok liczba uczniów szkół podstawowych co z kolei jest odzwierciedleniem tendencji ogólnopolskich, których podłożem jest starzenie się społeczeństwa i mniejszy udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców.

Tabela 12. Uczniowie i absolwenci szkół na terenie gminy Woźniki w latach 2008-2012

Szkoły podstawowe	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba uczniów	283	262	266	252	244
Liczba absolwentów	78	106	89	118	104

dane: GUS 2012

Ważnym z punktu widzenia poziomu oświaty w gminie jest także wskaźnik dotyczący komputeryzacji i dostępu do Internetu. Obecnie 100% szkół podstawowych i gimnazjów na terenie gminy Woźniki posiada dostęp do „sieci”. Z kolei na jeden szkolny komputer w 2012 roku przypadało średnio 5 osób.

Jak podano na wstępie, na terenie gminy działają dwa przedszkola publiczne i jedno niepubliczne w Kamieńskim Młynie.

Tabela 13. Dzieci korzystające z przedszkoli na terenie gminy Woźniki w latach 2008-2012

Przedszkola	2008	2009	2010	2011	2012
liczba dzieci	144	154	159	164	171
miejsca w przedszkolach	165	165	166	165	175
dziewczynki	67	70	76	81	81
chłopcy	77	84	83	83	90

dane: GUS 2012

Kultura:

Najważniejszą rolę w propagowaniu kultury na terenie gminy pełni Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Woźnikach. Ma on już długoletnią historię sięgającą lat 60-tych XX wieku.

Fot. 34. Budynek Gminno-Miejskiego Ośrodka Kultury w Woźnikach oraz biblioteki publicznej

W budynku działa również od 2000 roku galeria DE-KA, gdzie odbywają się wernisaże, a także spotkania z artystami oraz funkcjonuje kawiarnia.

Organizowane są tu zajęcia w następujących sekcjach:

- zajęcia plastyczne;
- orkiestra dęta;
- zajęcia z języka angielskiego;
- zajęcia wokalne;
- kółko modelarskie;
- zajęcia z gitary;
- zespół rockowy;
- kółko szachowe;
- skat sportowy;
- kółko wędkarskie.

Na terenie gminy, w ścisłym związku z ośrodkiem kultury działają także dwa zespoły folklorystyczne: „Babie Lato” z miejscowości Psary, powstały 1982 roku oraz „Girlanda” z miejscowości Piasek działający od 21 lat.

Na terenie gminy funkcję ośrodków kulturalnych pełnią także szkoły (np. szkoła w Kamieńskim Młynie) oraz remizy OSP w poszczególnych miejscowościach, gdzie odbywają się spotkania towarzyskie, obchodzone są różne uroczystości, festyny strażackie oraz prowadzone szkolenia. Co roku organizowane są również „Dni Ziemi Woźnickiej” oraz dożynki. Ważną imprezą z punktu widzenia rozwoju dzieci i młodzieży jest coroczny Festiwal Piosenki im. Henryka Hampla. Organizatorem festiwalu jest Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Woźnikach, przy współpracy Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” w Koszęcinie.

Propagowanie kultury to także działalność bibliotek. Na terenie gminy działa Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Józefa Lompy w Woźnikach wspierana przez dwie filie w Lubszy i Psarach (placówka w Babienicy).

Fot. 35. Filia biblioteki publicznej gminy Woźniki w miejscowości Lubsza (w budynku znajduje się również Poczta i Ochotnicza Straż Pożarna)

Jak wynika z danych GUS czytelnictwo cieszy się w gminie dużą popularnością. W 2012 roku jedna osoba zapisana do biblioteki wypożyczyła średnio ok. 21 pozycji, księgozbiór liczył 39042 woluminów, a korzystało z niego 1578 osób. Biblioteki na terenie gminy pełnią również działalność kulturalno-oświatową m.in. poprzez organizację zajęć dla dzieci podczas ferii oraz umożliwiają bezpłatny dostęp do Internetu.

Bardzo ważnym przedsięwzięciem, nie tylko kulturalnym bo oddziaływującym na wszystkie aspekty życia i rozwoju gminy, jest Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”. Jest to stowarzyszenie gmin i osób założone w 2006 roku z inicjatywy Gminy Ożarówice, Woźniki oraz Mierzęcice. Siedziba stowarzyszenia mieści się w Pyrzowicach w gminie Ożarówice. W skład grupy wchodzi siedem gmin: Mierzęcice, Ożarówice, Bobrowniki, Psary, Siewierz, Świerklaniec, Woźniki.

Zasadniczym celem powołania lokalnej grupy działania jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich ze szczególnym uwzględnieniem: zasobów historyczno-kulturowych, zastosowania nowych technologii oraz popularyzacji produktów lokalnych. LGD „Brynica to nie granica” realizuje swoje cele statutowe m.in. poprzez:

- realizację i wspieranie działań na rzecz wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju,
- działalność wspomagającą rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
- promocję obszarów wiejskich,
- mobilizowanie ludności do wzięcia aktywnego udziału w procesie rozwoju obszarów wiejskich,
- upowszechnianie i wymianę informacji o inicjatywach związanych z aktywizacją ludności na obszarach wiejskich.

W 2012 roku LGD „Brynica to nie granica” przeprowadziła szereg konkursów dla przedsiębiorców i osób prywatnych takich jak:

- małe projekty;
- odnowa i rozwój wsi;
- tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw;
- różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej.

W zakresie działalności kulturalnej na terenie gminy Woźniki działa ponadto:

- Klub Oldbojów „Wiking” w Lubszy;
- Kluby Seniorów.

Nadal nie zostały podjęte działania w celu utworzenia, zapisanego w wielu strategicznych dokumentach gminnych, Centrum Regionalnego im. Józefa Lompy. Propozycję kulturalną uzupełniają także zabytki i pamiątki historyczne związane z działalnością tego poety i pisarza.

Gmina Woźniki od wielu lat utrzymuje także współpracę, głównie na płaszczyźnie kulturalnej, z miastami partnerskimi jakimi są: Kravare w Czechach, Merseburg w Niemczech i miasto Liskova w Słowacji.

Współpraca ta opiera się na wspólnych imprezach artystyczno-sportowych (Kravare), wymianie uczniów w liceum w Psarach (Merserburg) i porozumieniach ze szkołami podstawowymi w przypadku miasta Liskova.

Sport i Rekreacja:

Na terenie gminy Woźniki funkcjonują następujące kluby sportowe:

- Uczniowski Klub Sportowy Woźniki;
- Miejski Ludowy Klub Sportowy Woźniki;
- Ludowy Klub Sportowy „Warta” Kamieńskie Młyny;
- Ludowy Klub Sportowy „Orzeł” Babienica-Psary.

Największym klubem jest MLKS Woźniki założony w 1929 roku. Prowadzi on sekcje piłki nożnej, której mecze rozgrywane są na miejskim stadionie przy ul. Florianek. Boisko o wymiarach 100 m x 60 m jest nowoczesne, a wokół znajdują się trybuny dla 700 osób, z czego 400 miejsc jest siedzących.

Bardzo ważną inwestycją sportową w gminie było wybudowanie hali sportowej przy gimnazjum w Woźnikach. Obiekt o interesującym kształcie architektonicznym, oddany do użytku w 2009 roku składa się z: hali sportowej, siłowni, zaplecza socjalnego, zaplecza technicznego oraz trybun na 120 miejsc i widowni na antresoli dla 194 osób.

Fot. 36. Hala sportowa przy ul. Florianek w Woźnikach
źródło: www.slaskie.pl

Fot. 37. Stadion MLKS Woźniki
źródło: dawiz.ovh.org

W skali obszaru gminy widoczny jest natomiast brak miejsc rekreacji w poszczególnych miejscowościach na obszarach zurbanizowanych oraz terenów zieleni, w tym skwerów położonych przy obszarach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną.

Wartym odnotowania jest także działanie Gminnej Rady Sportu, w której skład wchodzi wybrani radni gminy. Jej zadaniem jest opiniowanie projektów oraz konsultacje w ramach rozwoju kultury fizycznej i sportu na terenie miasta i gminy.

Turystyka:

Na obszarze gminy istnieje szansa na rozwój turystyki z uwagi na atrakcyjne warunki przyrodnicze, duże kompleksy leśne, a także bliskość położenia dużych ośrodków miejskich takich jak Katowice i Częstochowa.

Najbardziej popularną formą wypoczynku i rekreacji jest obecnie rekreacja indywidualna w postaci domków letniskowych skoncentrowanych przede wszystkim w miejscowościach Niwy, Okrąglik, położonych w północnej części gminy i w miejscowości Sulów położonej nad Ligockim Potokiem niedaleko miasta Woźniki. Budownictwo letniskowe rejonie Śliwy rozwijało się w latach 70-tych XX wieku głównie za sprawą dużego ośrodka wypoczynkowego wraz z zapleczem usługowym. Pojedyncze niewielkie domki stały się po transformacji własnością prywatną, a obecnie cały ośrodek uległ całkowitej dewastacji.

Ważne z punktu rozwoju turystyki jest samo Miasto Woźniki. Posiada ono zabytkowy układ urbanistyczny z szachownicą ulic wokół prostokątnego Rynku i zwartą zabudową kwartałów ulicznych, zespołem kościoła

parafialnego (XVII w.) oraz zespołem cmentarza parafialnego z drewnianym kościołem Św. Walentego (XVII w.) leżącego na szlaku drewnianych obiektów sakralnych.

Przez miasto Woźniki przebiega szlak rowerowy nr 26 Kluczbork – Zawiercie poprowadzony przez miejscowości: Babienia, Psary, Lubsza, Woźniki, a także otwarty we wrześniu 2013 roku szlak rowerowy o długości ok. 100 km „Leśno Rajza”, który wiedzie przez sześć gmin i rozpoczyna się i kończy w miejscowości Kalety.

Przez teren miasta przebiegają dwa piesze szlaki turystyczne:

- **niebieski Olesno - Woźniki im. Józefa Lompy** o długości ok. 81 km, który przebiega następująco: Woźniki - Lubsza - Babienice - Herby Nowe - Lisów PKP - Zborowskie - Panoszków - Wędzina - Borki Wielkie - Sowczyce PKP - Olesno PKP. Szlak wiedzie przez miejscowości i tereny związane z życiem i działalnością Józefa Lompy.
- **zielony Dobrodzień – Woźniki Szlak Powstańców Śląskich** o długości ok. 73 km, który przebiega następująco: Woźniki PKS - Dąbrowa Wielka - Dąbrowa Mała - Kolonia Woźnicka - Kalety Miotek PKS - Kalety Kuczów - Kalety Truszczyca - Kalety PKP - Dubiele - Koszęcin PKP - Koszęcin PKS - Leśniczówka Potępowe - Piłka - Lubliniec plac Stalmacha - Lubliniec PKP - Lubliniec PKS - Łagiewniki Wielkie - Gwoździany - Bąki - Dobrodzień Rynek.

Bazę turystyczną tworzą przede wszystkim dwa hotele – czterogwiazdkowy hotel Czarny Las oraz Hotel Orlik w miejscowości Kamienica. Ponadto, różną formę noclegów oferują prywatni właściciele domów oraz gospodarstwa agroturystyczne. W 2012 roku z różnych noclegów na terenie gminy, nie tylko w hotelach, korzystało łącznie 3490 osób z czego 340 to turyści zagraniczni.

Fot. 38. Hotel Czarny Las

Opieka zdrowotna:

Na terenie gminy Woźniki działa Gminny Zespół Ośrodków Zdrowia w Woźnikach, w którego skład wchodzi ośrodki zdrowia w Woźnikach oraz Kamienicy, a także ośrodek zdrowia w gminie Starcza. Ośrodek w Woźnikach przy ul. Dworcowej prowadzi następujące poradnie i komórki organizacyjne:

- Gabinet lekarza rodzinnego;
- Poradnia stomatologiczna;
- Poradnia ginekologiczne;
- Gabinet fizjoterapii;
- Gabinet zabiegowy;
- Laboratorium;
- Poradnia chirurgii ogólnej;
- Poradnia rehabilitacyjna;

- Pielęgniarska opieka długoterminowa;
- Gabinet pielęgniarki i położnej środowiskowej;
- Pracownia USG;
- Poradnia medycyny pracy;
- Gabinet higieny szkolnej;
- Poradnia zdrowia psychicznego;
- Poradnia diabetologiczna;
- Poradnia laryngologiczna;
- Poradnia dermatologiczna.

W 2012 roku, zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, Ośrodki Zdrowia na terenie gminy Woźniki udzieliły łącznie ponad 36 000 porad lekarskich.

Ponadto na terenie gminy działają cztery apteki. Trzy z nich na terenie miasta Woźniki, a jedna w miejscowości Psary.

Opieka społeczna:

Podstawową instytucją działającą w zakresie opieki społecznej na terenie gminy jest zlokalizowany w mieście przy ul. Rynek Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Woźnikach. Do jego najważniejszych zadań należą:

- opracowanie i realizacja gminnej strategii integracji i polityki społecznej ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób z grup szczególnego ryzyka,
- sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej,
- udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania osobom potrzebującym,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych oraz okresowych,
- sprawienie pogrzebu w tym osobom bezdomnym,
- organizowanie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania,
- dożywianie dzieci,
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu.

W 2004 roku przyjęta została Strategia Integracji i Polityki Społecznej w Sektorze Pomocy Społecznej w Woźnikach na lata 2004-2015. Jej celem jest wdrożenie projektów mających na celu aktywizację osób bezrobotnych, niepełnosprawnych i wykluczonych społecznie. Do najważniejszych projektów wynikających z zapisów Strategii zaliczyć należy:

- Terenowe grupy pomocy dla osób bezrobotnych poszukujących pracy,
- Organizowanie środowiska lokalnego na rzecz osób niepełnosprawnych,
- Bank informacji – punkt konsultacyjny dla osób niepełnosprawnych,
- Organizowanie pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych,
- Organizowanie środowiska lokalnego na rzecz osób niepełnosprawnych,
- Mieszkania chronione dla osób niepełnosprawnych,
- Program pracy socjalnej z osobą uzależnioną.

Na terenie gminy wyraźnie rośnie liczba gospodarstw domowych, których członkowie korzystają z pomocy społecznej. W 2012 roku było już ponad 160 gospodarstw domowych, co oznacza wzrost o ponad 7% w stosunku do roku poprzedniego. Maleje natomiast liczba rodzin otrzymujących zasiłki na dzieci co jest prawdopodobnie związane z procesem starzenia się społeczeństwa.

Tabela 14. Pomoc społeczna na terenie gminy Woźniki w latach 2008-2012

Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej	2008	2009	2010	2011	2012
	144	130	132	150	162
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	540	480	408	464	484
Liczba rodzin otrzymująca zasiłki rodzinne na dzieci	515	472	452	429	400

dane: GUS 2012

Do najważniejszych powodów przyznawania pomocy społecznej należą:

- niepełnosprawność;
- bezradność opiekuńczo-wychowawcza;
- ubóstwo;
- długotrwała choroba;
- alkoholizm.

Bezpieczeństwo

Więcej na temat zagrożeń bezpieczeństwa ludzi i mienia opisano w rozdziale 6.

W zakresie bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy funkcjonują jednostki ochotniczej straży pożarnej oraz policji. W miejscowości Woźniki działa komenda Policji. Pieczę nad gminą Woźniki w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego pełni także Państwowa Powiatowa Straż Pożarna w Lublińcu, a zakresie bezpieczeństwa publicznego Komenda Powiatowa Policji w Lublińcu.

Na terenie gminy działają ochotnicze jednostki Straży Pożarnej, które swoje siedziby mają w największych miejscowościach: OSP Woźniki; OSP Psary; OSP Ligota Woźnicka; OSP Kamienica; OSP Babienica; OSP Piasek; OSP Kamieńskie Młyny.

Fot. 39. Budynek komisariatu policji w Woźnikach

W zakresie określenia poziomu bezpieczeństwa na terenie gminy ważnym dokumentem jest opracowana w 2011 roku Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych. Zgodnie z tym dokumentem do najczęstszych przestępstw na terenie gminy w 2010 roku należało:

- kradzież z włamaniem – 19 przypadków;

- kradzież mienia – 11 przypadków;
- fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną – 3 przypadki;
- kradzież pieniędzy wraz z dokumentami – 4 przypadki.

Podmioty gospodarcze i działalność poza rolnicza:

Woźniki są gminą, w której dominuje działalność rolnicza, jednak od kilku lat rozwija się również działalność pozarolnicza. W 2012 roku działało 610 przedsiębiorstw prowadzonych przez osoby fizyczne. Jest to o prawie 50 więcej niż w roku poprzednim. Wzrasta również, choć minimalnie, liczba spółek handlowych. Od wielu lat działają cztery spółdzielnie, a największą z nich jest Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska.

Tabela 15. Działalność gospodarcza na terenie gminy Woźniki w latach 2005-2012

Podmioty publiczne (państwowe i samorządowe)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	14	14	13	13	13	13	13	13
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	529	549	560	557	541	569	563	610
Spółki handlowe	23	23	24	25	25	26	30	31
Spółki handlowe z kapitałem zagranicznym	2	1	1	1	1	2	2	2
Spółdzielnie	4	4	4	4	4	4	4	4
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	16	17	17	17	17	16	17	17

dane: GUS 2012

Wzrost pozarolniczych źródeł utrzymania mieszkańców jest widoczny także w klasyfikacji PKD, gdzie zarejestrowano jedynie dwa przedsiębiorstwa zajmujące się rolnictwem, leśnictwem i rybactwem. Najwięcej przedsiębiorstw działa na terenie miasta, przede wszystkim w branży: przetwórstwa przemysłowego, handlu, działalności kulturalno-rozrywkowej i obsługi rynku nieruchomości. Na obszarze wiejskim dominuje działalność w zakresie handlu, edukacji i przetwórstwa przemysłowego.

Tabela 16. Działalność gospodarcza według sekcji PKB na terenie gminy Woźniki w roku 2012

Sekcje PKD 2007	Liczba podmiotów gospodarczych w 2012 roku	
	miasto	obszar wiejski
Sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0	2
Sekcja B - Górnictwo i wydobywanie	1	4
Sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe	18	5
Sekcja D - wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	2
Sekcja E - dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0	1
Sekcja F - Budownictwo	4	1

Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	9	9
Sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa	2	2
Sekcja I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1	3
Sekcja J - Informacja i komunikacja	0	0
Sekcja K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1	0
Sekcja L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	5	1
Sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1	0
Sekcja N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	0	1
Sekcja O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	4	6
Sekcja P - Edukacja	4	9
Sekcja Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2	1
Sekcja R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6	6
Sekcja S - Pozostała działalność usługowa	5	4
Sekcja T - Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby		
Sekcja U - Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0
Łącznie	63	57

dane: GUS 2012

Głównymi pracodawcami w miejscowości są następujące przedsiębiorstwa:

- Zakład Produkcyjny „Plastimex”,
- Zakład Masarski „Więcek”,
- Przedsiębiorstwo Budowlane „Betohurt”,
- Firma Transportowa „Atrans”,
- Firma Transportowa „Micro-Trans”.

Wnioski:

- ❖ Liczba ludności gminy od trzech lat utrzymuje się na zbliżonym stałym poziomie, jednak dodatnie saldo migracji, a także korzystny przyrost naturalny może spowodować zwiększenie liczby ludności w kolejnych latach.
- ❖ Rośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym, a maleje w wieku przedprodukcyjnym.
- ❖ Zrównuje się liczba kobiet w stosunku do liczby mężczyzn.
- ❖ Do największych sołectw należą Babienica, Psary i Lubsza.
- ❖ Placówki oświatowe są dobrze rozwinięte, a ich liczba wystarczająca, maleje natomiast liczba uczniów.
- ❖ Dobrze rozwija się kultura oraz sport i rekreacja, głównie za sprawą Gminno-Miejskiego Ośrodka Kultury oraz nowoczesnych obiektów sportowych w mieście Woźniki, ważną rolę pełnią także remizy OSP w poszczególnych miejscowościach.
- ❖ Wzrasta liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej głównie za sprawą ubożenia mieszkańców.
- ❖ Występuje niskie natężenie bezrobocia, jednak nadal utrzymuje się wysoka stopa bezrobocia.
- ❖ Rozwija się pozarolnicza działalność gospodarcza.

Rozdział 6

ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Wraz z rozwojem gminy, w tym zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, powstają nowe potrzeby w zakresie bezpieczeństwa publicznego i obrony cywilnej. Nowe inwestycje, a także opracowywane plany miejscowe powinny umożliwiać realizację zadań obrony cywilnej związanych z bezpieczeństwem publicznym, co najmniej w zakresie: budownictwa ochronnego, zaopatrzenia w wodę w warunkach specjalnych, skutecznego działania systemu alarmowania ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze, hydrosferze oraz szeroko pojętym środowisku geograficznym i wczesnego ostrzegania mieszkańców o zagrożeniach.

W 2012 roku opracowano Plan Zarządzania Kryzysowego gminy Woźniki. Powstał on w celu zapewnienia systemowego, skoordynowanego i efektywnego reagowania administracji publicznej na zdarzenia, które powodują lub mogą spowodować zagrożenia życia, zdrowia, mienia, środowiska, bezpieczeństwa państwa lub porządku publicznego.

Do największych i najbardziej prawdopodobnych zagrożeń na terenie gminy Woźniki należą:

- zagrożenie pożarowe ze względu na duże zalesienie gminy zwłaszcza w miejscach gdzie zabudowa dochodzi najbliższej ściany lasu;
- zagrożenie skażeniem chemicznym w wyniku zdarzenia na drogach o dużym natężeniu ruchu, głównie na drogach powiatowych i wojewódzkich w szczególności drogi nr: 789, 905, 906, 908;
- występowanie silnych wiatrów i huraganów,
- lokalne podtopienia,
- awarie linii elektroenergetycznych,
- awarie sieci wodno-kanalizacyjnych.

Z wyżej wymienionych, najbardziej uciążliwe dla gospodarstw domowych na terenach wiejskich i często spotykane na terenie gminy, są lokalne podtopienia za sprawą wystąpienia wód z cieków wodnych przepływających przez gminę.

Jak poruszono w poprzednich rozdziałach niniejszego Studium, przez teren gminy przepływa sześć cieków wodnych: Mała Panew, Łana, Babieniczka, Ligocki Potok Liswarta, Kamieniczka.

Część z tych cieków nie przepływa przez tereny zabudowane jak np. Liswarta i Mała Panew. Przepływają one przez tereny leśne i rolne i nie stwarzają dużego zagrożenia dla mieszkańców oraz infrastruktury technicznej. Pewne zagrożenie dla gospodarstw domowych może stwarzać wystąpienie z koryta rzecznych wód Łany i Kamieniczki. Oba cieki przepływają przez tereny zurbanizowane i mogą powodować lokalne podtopienia gospodarstw. Dla rzek tych i cieków na terenie gminy nie ma wyznaczonych stref, w których może występować niebezpieczeństwo powodzi.

Z innych zagrożeń bezpieczeństwa ludzi i mienia, które mogą rzadziej wystąpić należą: epidemie, epizootie, naruszenia porządku publicznego. Zasoby poszczególnych remiz OSP w przypadku sytuacji kryzysowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Stan wyposażenia jednostek OSP na terenie gminy Woźniki w roku 2012

Jednostka OSP	Wyposażenie
OSP Woźniki	dwa samochody ratowniczo gaśnicze, aparat ODO, agregat, piły, motopompy, zestaw do ratownictwa drogowego
OSP Psary	samochód ratowniczo-gaśniczy, agregat, piły, motopompy
OSP Kamienica	dwa samochody ratowniczo gaśnicze, agregat, piły, motopompy, zestaw do ratownictwa drogowego
OSP Lubsza	samochód ratowniczo-gaśniczy, piły, motopompy, zestaw do walki z owadami
OSP Ligota Woźnicka	samochód ratowniczo-gaśniczy, piły, motopompy

OSP Piasek	piły, motopompy
OSP Babienica	samochód ratowniczo-gaśniczy, piły, motopompy
OSP Kamieńskie Młyny	piły, motopompy

dane: Plan Zarządzania Kryzysowego gminy Woźniki 2012

Dodatkowo w gminnym magazynie w Woźnikach znajduje się 3000 worków, łopaty, plandeki i zbiorniki na wodę oraz piach.

Reagowanie w sytuacji kryzysowej następuje w pierwszej kolejności na szczeblu lokalnym – gminnym. Organem kierującym jest Burmistrz w stosunku do sił własnych gminy oraz zdarzenia obejmującego swym zasięgiem obszar gminy (jej część) oraz zakładów pracy (jednostek organizacyjnych) z terenu gminy, jeżeli z różnych przyczyn dyrektor (kierownik, właściciel) nie jest w stanie zarządzać w sytuacji kryzysowej na terenie zakładu (jednostki organizacyjnej). Organem pomocniczym Burmistrza w systemie reagowania kryzysowego jest Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego.

Dla potrzeb sprawności działania Burmistrza, zgodnie z siatką bezpieczeństwa, wyznacza się komórkę Urzędu Miasta i Gminy wiodącą w celu zapewnienia prawidłowego wykonania zadań w zakresie zarządzania kryzysowego.

Komórka wiodąca dla danej sytuacji kryzysowej podejmuje działania związane z:

- zorganizowaniem przedsięwzięć wspierających działania sił bezpośrednio zaangażowanych w prowadzenie działań kryzysowych,
- organizowaniem sił i środków do rozwiązywania problemów wynikających z potrzeby zagrożenia,
- zapewnieniem wykonania decyzji Burmistrza (organu kierującego).

Ponadto zarządzaniem Burmistrza Miasta Woźniki nr 25/2012 z 25 lutego 2013 roku opracowano wytyczne Burmistrza jako szefa obrony cywilnej gminy. Utworzono także zarządzeniem nr 151/2012 z 20 grudnia 2012 roku system wczesnego ostrzegania w gminie. Jego celem jest całodobowe zapewnianie niezwłocznego uzyskiwania informacji o zdarzeniach zagrażających ludziom, mieniu oraz środowisku, utrzymania ciągłego monitorowania potencjalnych zagrożeń, szybkiego ostrzegania i alarmowania zagrożonej ludności oraz utrzymania w stałej gotowości do działania syren alarmowych.

Na szczeblu powiatowym działa Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego (PCZK) w Lublińcu, które na bieżąco wydaje ostrzeżenia i raporty o stanie zagrożeń na terenie powiatu. PCZK umożliwia Staroście realizację ustawowych zadań, związanych z kierowaniem wspólnym działaniem gmin, powiatowych służb, inspekcji i straży, organizacji pozarządowych oraz innych jednostek organizacyjnych powiatu w sytuacjach szczególnych.

Na szczeblu wojewódzkim pracami koordynacyjnymi w zakresie zarządzania kryzysowego zajmuje się Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego (WCZK) w Katowicach. Jest to jednostka, wchodząca w skład Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

Rozdział 7

POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

W niniejszym rozdziale problem potrzeb i możliwości rozwoju gminy został poddany analizie za pomocą techniki analitycznej SWOT. Technika analityczna SWOT polega na przedstawieniu i uporządkowaniu posiadanych informacji o danej sprawie w czterech kategoriach czynników strategicznych:

- **S (Strengths)** – mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obszaru to również specjalne walory gminy odróżniające ją od innych gmin,
- **W (Weaknesses)** – słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obszaru, a także ograniczenia możliwości wykorzystania zasobów,
- **O (Opportunities)** – szanse: wszystko to co stwarza dla analizowanej gminy szansę korzystnej zmiany lub utrzymania pozytywnych zjawisk, tendencji i procesów,
- **T (Threats)** – zagrożenia: wszystko to co stwarza dla analizowanego obszaru niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej lub utrzymanie nieprawidłowych tendencji.

Przedstawiona analiza bazuje na informacjach zawartych w Strategii Rozwoju Gminy Woźniki na lata 2004 – 2015, Programu Rozwoju Lokalnego Gminy Woźniki na lata 2004-2006 oraz 2007-2013 (załączniki do Uchwały Nr 186/XVI Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 5 lipca 2004r.), a także Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020” i Planie Zagospodarowania Województwa Śląskiego oraz na podstawie własnych analiz.

Tabela 18. Analiza SWOT dla gminy Woźniki

MOCNE STRONY		SŁABE STRONY	
ASPEKTY LOKALIZACYJNE I PRZESTRZENNE			
Położenie w pobliżu większych miast i obszarów o charakterze metropolitalnym np. Katowice i Częstochowa.			
▪ Położenie w pobliżu dużych miast 25 km do Częstochowy i ok. 50 do Katowic powoduje zatrudnienie części mieszkańców gminy w większych ośrodkach miejskich. ▪ Częstochowa jako ważne centrum pielgrzymkowe powoduje, w określonych porach roku, nasilony ruch pielgrzymów przez gminę Woźniki.		▪ Ewentualne dojazdy do pracy do większych ośrodków miejskich wiążą się długim czasem dojazdu i z wysokimi kosztami. ▪ Niska wydolność systemu transportowego - niewystarczająca komunikacja publiczna i brak komunikacji kolejowej z innymi miastami województwa, wydłuża czas dojazdu. ▪ Położenie poza obszarem metropolitalnym powodować może odpływ ludności na tereny lepiej zainwestowane i proponujące bogatszą bazę ofert pracy i usług. ▪ Położenie w pobliżu dużych emitorów zanieczyszczeń np. Huta Katowice, Miasteczko Śląskie powoduje dość wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza w gminie.	
Położenie w pobliżu ważnego szlaku komunikacyjnego (droga krajowa nr 1) oraz bezpośrednie sąsiedztwo międzynarodowego lotniska Katowice-Pyrzowice			
▪ Położenie w pobliżu ważnego szlaku komunikacyjnego (droga krajowa nr 1) oraz bezpośrednie sąsiedztwo lotniska o charakterze międzynarodowym Katowice-Pyrzowice zapewnia dobrą dostępność komunikacyjną gminy.		▪ Duże nasilenie ruchu, w tym również samochodów ciężarowych przejeżdżających przez teren gminy, powoduje zanieczyszczenia powietrza i uciążliwości akustyczne.	
Położenie w pobliżu przystanku linii kolejowej w Kaletach ok. 12 km z centrum Woźnik i ok. 5 km od			

granicy gminy	
Położenie w pobliżu linii kolejowej umożliwia szybki dojazd z Kalet do Katowic (ok. 30 min).	Brak bezpośredniego połączenia miasta Woźniki z linią kolejową do Katowic, konieczne jest korzystanie z dojazdu indywidualnego lub komunikacją publiczną do stacji w Tarnowskich Górach.
Brak wyraźnego podziału na przeważającej części gminy na obszary mieszkalno-usługowe, rolnicze i przemysłowe	
Wydzielenie w Woźnikach terenów przemysłowych w sąsiedztwie projektowanej autostrady i w pobliżu węzła (rejon ul. Cegielnianej) umożliwia skoncentrowanie w tym rejonie większych obszarów przemysłowo-logistycznych nie ingerujących negatywnie w tereny zabudowy mieszkaniowej i z możliwością dogodnego dojazdu.	- Wymieszanie funkcji rolniczej z usługowo-mieszkaniową lub bezpośrednie sąsiedztwo działek użytkowanych np. jako zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w sąsiedztwie produkcji rolnej (np. ferma drobiu) obniża komfort życia mieszkańców i rodzi konflikty. - Lokalizacja, w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej lub terenów atrakcyjnych przyrodniczo, oraz rozproszenie zabudowy produkcyjno-składowo-magazynowej na terenie gminy obniża walory krajobrazowe przestrzeni i powoduje nadmierny ruch samochodów ciężarowych na terenach o przeważającej funkcji mieszkaniowej.
Małe pokrycie obszaru gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	
Stosunkowo niewielka liczba wydawanych decyzji o warunkach zabudowy powoduje mniejsze natężenie lokalizacji przypadkowej zabudowy.	Brak planów miejscowych na terenach mniej zainwestowanych skutkuje lokalizowaniem przypadkowej zabudowy na podstawie decyzji o warunkach zabudowy.
ASPEKTY PRZYRODNICZO – KRAJOBRAZOWE	
Znaczne obszary gminy charakteryzujące się korzystnymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi	
- Znaczne obszary zajęte przez Lasy Lublinieckie, fragment gminy położony w Parku Krajobrazowym oraz występowanie innych terenów objętych formami ochrony przyrody wpływa korzystnie na walory krajobrazowe gminy oraz miejscami stwarza warunki dla rozwoju turystyki i rekreacji. - Znaczne obszary zajęte przez zwarte ekosystemy leśne przyczyniają się do ograniczenia zanieczyszczeń (w szczególności powietrza) stanowiąc swoisty filtr ochronny ograniczający przedostawanie się zanieczyszczeń z Miasteczka Śląskiego i z innych emitorów zanieczyszczeń.	- Fragmenty gminy objęte formami ochrony przyrody powodują ograniczenia w zagospodarowaniu terenów. - Pomimo istnienia korzystnych walorów przyrodniczo krajobrazowych w gminie Woźniki występuje wysoki poziom niskiej emisji oraz okresowe wysokie stężenie pyłów i innych zanieczyszczeń powietrza.
Dość dobrze rozwinięta sieć rzeczna i istniejące, choć nieliczne zbiorniki wodne	
Element krajobrazu podnoszący jego walory przyrodnicze i rekreacyjne.	- Istniejące zbiorniki wodne to w większości pozostałości po działalności wydobywczej, są to tereny często zdegradowane i niezagospodarowane pod kątem turystyki i rekreacji. - Sieć rzeczna jest zanieczyszczona w stopniu

	średnim lub wysokim, co ogranicza możliwości jej wykorzystania.
Znaczne obszary zajmowane przez żyzne gleby wysokich klas bonitacyjnych	
Gleby wysokich klas bonitacyjnych przyczyniły się do rozwoju funkcji rolniczej.	Gleby wysokich klas bonitacyjnych są glebami chronionymi, co powoduje ograniczenia w zagospodarowaniu obszarów położonych na tych glebach.
Występowanie złóż surowców mineralnych głównie piasku i gliny	
Wykorzystanie występujących złóż do rozwoju przemysłu wydobywczego i do lokalizacji produkcji np. elementów betonowych na terenie gminy.	- Na skutek eksploatacji złóż postępuje intensywna dewastacja gleby i krajobrazu. - Zachodzi konieczność rekultywacji terenów po wydobywaniu surowców często wykorzystywanych jako dzikie wysypiska śmieci.
ASPEKTY HISTORYCZNO – KULTUROWE I TURYSTYCZNE	
Dość liczne obiekty zabytkowe	
Występowanie dość licznych obiektów zabytkowych lub o wysokich walorach kulturowych podnosi atrakcyjność krajobrazową i kulturową gminy.	- Występowanie dość licznych obiektów zabytkowych wiąże się z koniecznością przeprowadzania prac restauratorskich, w szczególności w obrębie miasta Woźniki i na terenach pofolwarcznych. - Zmiany w sposobie zagospodarowania terenów wymagają uzgodnień z Konserwatorem Zabytków, a czasem również przeprowadzenia odpowiednich badań, co spowalnia proces inwestycyjny.
Objęcie ochroną historyczne rozplanowanie miasta Woźniki	
Historyczne rozplanowanie miasta Woźniki podnosi walory turystyczno – krajobrazowe miejscowości, a objęcie ochroną w formie wpisu do rejestru ułatwia zachowanie ładu przestrzennego centralnej części Woźnik.	- Zniekształcenia pierwotnego układu wymagają odtworzenia i rewaloryzacji centrum miasta. - Zmiany w sposobie zagospodarowania terenów wymagają uzgodnień z Konserwatorem Zabytków, a czasem również przeprowadzenia odpowiednich badań, co spowalnia proces inwestycyjny.
ASPEKTY SPOŁECZNO - GOSPODARCZE	
Dane demograficzne i poziom życia mieszkańców	
Niski wskaźnik bezrobocia, wysoka przeciętna powierzchnia mieszkania i korzystne tendencje demograficzne odmienne niż w woj. Śląskim m.in. dodatni przyrost naturalny, świadczą o dogodnych warunkach życia mieszkańców.	- Niska jakość przestrzeni publicznych i lokalnie standardów mieszkaniowych. - Słabe wyposażenie miejscowości w obiekty sportowe i skromna oferta kulturalna. - Niski poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych.

Zainteresowanie inwestycyjne, przede wszystkim zabudową mieszkaniową oraz usługową szczególnie w rejonie Psar, Babienicy, Dyrd i Woźnik	
- Zainteresowanie inwestycyjne umożliwia rozwój poszczególnych miejscowości i świadczy o dążeniu do poprawy warunków mieszkaniowych. - Dość dobrze rozwinięty sektor drobnych usług świadczy o dostosowaniu się społeczności do innych form zatrudnienia niż przeważające na terenie gminy rolnictwo.	- Presja inwestycyjna na terenach rolniczych, leśnych i terenach chronionych. - Niedostosowanie tempa rozwoju budownictwa społecznego w stosunku do rozwijającej się funkcji mieszkaniowej. - Niewystarczająca liczba terenów rekreacyjno-sportowych.
Typowo rolniczy charakter gminy	
Położenie gminy w pobliżu terenów metropolitalnych zapewnia rynek zbytu na towary produkcji rolnej (Częstochowa, GOP).	- Rozdrobnienie gospodarstw rolnych (przewaga gospodarstw o powierzchni do 5 ha) nie sprzyja podnoszeniu wydajności i rentowności. - Słabo rozwinięta baza dystrybucji i przechowywania produktów rolnych.
Dostępność terenów dla rekreacji i turystyki pieszej, rowerowej, konnej itp.	
- Walory przyrodnicze i krajobrazowe oraz występowanie obiektów zabytkowych stanowią potencjał turystyczno - rekreacyjny gminy. - Przez teren gminy przebiegają dwa szlaki turystyczne i szlaki rowerowe. - Główną formą rekreacji jest rekreacja indywidualna, głównie w miejscowościach Niwy, Okraglik i Sośnica.	- Braki w infrastrukturze turystyczno-rekreacyjnej. - Brak gospodarstw agroturystycznych i taniej bazy noclegowej. - Słabo wykształcona baza obiektów sportowo-rekreacyjnych. - Mocno ograniczone możliwości alternatywnego spędzania czasu w ramach oferty turystycznej. - Brak szlaków dla turystyki konnej.
Rozwój układu sieci infrastruktury technicznej	
- Ponad 85% mieszkań na terenie gminy korzysta z dostępu do sieci wodociągowej co podnosi komfort życia mieszkańców. - Większe miejscowości na terenie gminy posiadają w części ulic kanalizację deszczową, co w znacznym stopniu ogranicza problem z odprowadzaniem wód opadowych z poszczególnych posesji. - Dość liczna część dróg w mieście Woźniki, często nawet nieutwardzonych, posiada oświetlenie uliczne.	- Dysproporcje przestrzenne w wyposażeniu, dostępności i standardzie infrastruktury technicznej i społecznej. - Niedostatecznie rozbudowana sieć kanalizacji i oczyszczalni ścieków, ścieki często odprowadzane są, za pomocą kanalizacji deszczowej, bezpośrednio do cieków wodnych. - Rozbudowana sieć wodociągowa sprzyja większej produkcji ścieków, co przy niedoborze sieci kanalizacyjnej sprzyja z kolei większemu zanieczyszczeniu wód i gleby. - Brak sieci gazowej i sieci ciepłej. Budynki ogrzewane są głównie poprzez opalanie z kotłowni indywidualnych opalanych węglem, miałem, olejem opałowym co m.in. powoduje wzrost zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy. - Zły stan techniczny i niedobór chodników i ciągów pieszo rowerowych oraz terenów o charakterze przestrzeni publicznych.

SZANSE	ZAGROŻENIA
ASPEKTY LOKALIZACYJNE I PRZESTRZENNE	
Położenie w pobliżu ważnego szlaku komunikacyjnego (droga krajowa nr 1) oraz bezpośrednie sąsiedztwo międzynarodowego lotniska Katowice-Pyrzowice	
- Położenie w pobliżu obszarów metropolitalnych Częstochowy i GOP umożliwia korzystanie przez mieszkańców gminy z bogatszego rynku pracy i oferty usługowej w tych rejonach. - Możliwość stworzenia obiektów zaplecza wypoczynkowo-rekreacyjnego dla obszarów metropolitalnych. - Wykorzystanie Częstochowy i GOP jako rynku zbytu dla produktów (głównie rolnych).	- Bliska odległość od obszarów metropolitalnych Częstochowy i GOP stwarza zagrożenie migracją ludności do większych miast. - Częstochowa i GOP stanowią zagrożenie jako ośrodki bardziej konkurencyjne dla lokalizacji szeroko rozumianych inwestycji biznesowych.
Planowana rozbudowa sieci komunikacyjnej na terenie gminy	
Położenie miasta Woźniki w sąsiedztwie projektowanego jedynego węzła na odcinku autostrady A1 Pyrzowice-Częstochowa oraz projektowany nowy przebieg drogi 789 podniesie dostępność komunikacyjną gminy i sprzyjać będzie rozwojowi terenów inwestycyjnych w północnej części miasta, a zarazem odciążą drogi w centrum miejscowości.	- Budowa autostrady i polepszenie parametrów dróg może spowodować zwiększenie liczby samochodów przejeżdżających przez gminę i zwiększenie uciążliwości z tym związanych (wzdłuż tych tras). - Budowa nowych dróg, a w szczególności autostrady spowoduje nieodwracalne zniszczenie cennych przyrodniczo i krajobrazowo terenów.
Opracowanie studium i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przed zrealizowaniem autostrady A1	
Przeznaczenie nowych terenów pod inwestycje oraz określenie ich kompleksowej obsługi, w okolicach projektowanego węzła „Woźniki” umożliwi rozpoczęcie procesów inwestycyjnych dla potencjalnych inwestorów jeszcze przed zrealizowaniem autostrady.	Brak możliwości konkretnego określenia daty otwarcia autostrady może spowodować niepewność dla potencjalnych inwestorów.
ASPEKTY PRZYRODNICZO – KRAJOBRAZOWE	
Znaczne obszary gminy charakteryzujące się korzystnymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi	
- Możliwe wykorzystanie terenów zwartych kompleksów leśnych, obszarów położonych w Parku Krajobrazowym dla rozwoju turystyki i rekreacji. - Zachowanie istniejących punktów i tras widokowych w miejscach, gdzie nie ulegną one degradacji na skutek budowy autostrady A1 i włączenie ich w sieć szlaków pieszych i rowerowych oraz ewentualnie konnych.	
Dość dobrze rozwinięta sieć rzeczna i istniejące, choć nieliczne zbiorniki wodne	
Zagospodarowanie sieci rzecznej i istniejących zbiorników wodnych pod kątem turystyki i	Brak rozwoju sieci kanalizacji sanitarnej przy jednoczesnym powiększaniu się terenów

rekreacji.	zabudowanych może przyczynić się do dalszego pogarszania się stanu wód, co nie będzie sprzyjać rozwojowi turystyki i rekreacji.
Znaczne obszary zajmowane przez żyzne gleby wysokich klas bonitacyjnych	
Znaczne powierzchnie zajmowane przez gleby wysokich klas bonitacyjnych umożliwiają dalszy rozwój i rentowność funkcji rolniczej.	Znaczne powierzchnie zajmowane przez gleby wysokich klas bonitacyjnych mogą powodować ograniczenia w przeznaczaniu nowych terenów na cele nierolnicze.
Występowanie złóż surowców mineralnych głównie piasku i gliny	
Wykorzystanie występujących złóż do rozwoju przemysłu wydobywczego i do lokalizacji produkcji np. elementów betonowych na terenie gminy.	- Nieodwracalna dewastacja znacznych obszarów w tym głównie gleby i krajobrazu przyczynić się może do utraty terenów potencjalnego rozwoju rolnictwa lub innych funkcji. - Nieprawidłowa rekultywacja terenów po wydobyciu surowców często wykorzystywanych jako dzikie wysypiska śmieci, może spowodować zanieczyszczenie środowiska i uniemożliwić późniejsze wykorzystanie tych terenów do celów rekreacji i wypoczynku (tereny leśne, tereny zbiorników wodnych).
ASPEKTY HISTORYCZNO – KULTUROWE I TURYSTYCZNE	
Dość liczne obiekty zabytkowe	
- Renowacja i dbałość o stan zabytków może wpłynąć na podniesienie walorów krajobrazowych miejscowości. - Możliwe wykorzystanie rozległych terenów i obiektów będących pozostałością po folwarkach dla rozwoju turystyki i rekreacji lub usług komercyjnych i stworzenia ciekawych w skali regionu obiektów łączących walory zabytków z nowoczesnymi technologiami. Szczególnie wartościowe pod tym względem są tereny popołowarskie w Woźnikach ze względu na położenie w centrum miasta i lokalizację blisko węzła autostrady.	- Część obiektów zabytkowych lub o wysokich wartościach kulturowych posiada niewystarczającą ochronę prawną (np. brak wpisu do GEZ) co grozi ich rozbiórką i nowym zagospodarowaniem terenu z bezpowrotną utratą obecnych walorów. - Postępująca degradacja terenów po byłych gospodarstwach państwowych. Często są to tereny bogate w obiekty o wysokich wartościach historyczno-krajobrazowych stanowiące potencjał dla rozwoju turystyki w gminie.
ASPEKTY SPOŁECZNO - GOSPODARCZE	
Dane demograficzne i poziom życia mieszkańców	
- Korzystne tendencje demograficzne. - Poprawa jakości przestrzeni publicznych i lokalnie standardów mieszkaniowych, może się przyczynić do wzrostu zainteresowania osiedlania się na tych terenach. - Podniesienie jakości wyposażenia miejscowości w usługi sportu i kultury.	Utrzymanie niskiej jakości przestrzeni publicznych i lokalnie standardów mieszkaniowych oraz słabego wyposażenia miejscowości w obiekty sportowe i usługi kultury.
Zainteresowanie inwestycyjne, przede wszystkim zabudową mieszkaniową oraz usługową szczególnie w rejonie Psar, Babienicy, Dyrd i Woźnik	
Zainteresowanie inwestycyjne daje szansę na	Intensywna presja inwestycyjna na tereny

rozwój nowych terenów mieszkaniowych w gminie Woźniki położonych w dogodnej odległości od węzła autostrady, jako zaplecza dla osób przeprowadzających się na obrzeża miast (w szczególności Częstochowy) w poszukiwaniu „spokojniejszych” terenów do zamieszkania. ▪ Dalszy rozwój sektora drobnych usług - dostosowanie się społeczności do innych form zatrudnienia niż przeważające na terenie gminy rolnictwo.	rolnicze, leśne i tereny chronione może spowodować degradację krajobrazu gminy. ▪ Ciągły niedobór terenów zieleni, terenów sportu i rekreacji oraz usług kultury, przy jednoczesnym rozwoju zabudowy mieszkaniowej może wpłynąć na pogorszenie dostępności do tych usług. ▪ Rozwój zabudowy niesie za sobą konieczność rozwoju sieci infrastruktury. Przy rosnącym zainwestowaniu obecne zaopatrzenie w media może być w znacznym stopniu niewystarczające i koniecznym stanie się budowanie nowych oczyszczalni ścieków i rozwój sieci kanalizacji oraz prawdopodobnie przyłączenie terenu Woźnik do sieci gazowej.
Typowo rolniczy charakter gminy	
▪ Poprawa struktury obszarowej gospodarstw rolnych, konsolidacja gospodarstw lub ukierunkowanie części produkcji jako rolnictwa ekologicznego oraz rozwój bazy dystrybucji i przechowywania produktów rolnych daje szansę na rozwój sektora rolnego na żyznych glebach.	▪ Intensywna presja inwestycyjna na tereny rolnicze może spowodować nieodwracalną degradację gleb na terenie gminy.
Rozwój układu sieci infrastruktury technicznej	
▪ Rozwój sieci infrastruktury technicznej, a w szczególności przyłączenie gminy Woźniki do sieci gazowej oraz rozwój sieci kanalizacji sanitarnej. ▪ Podnoszenie standardu dróg na terenie gminy, a w szczególności realizacja dróg wyposażonych w chodniki, ścieżki rowerowe i oświetlenie na terenach miejscowości.	▪ Wysokie nakłady na przyłączenie terenów gminy do sieci gazowej i opóźnienia w realizacji infrastruktury technicznej przyczynić się mogą do mniejszego zainteresowania potencjalnych inwestorów.
Korzystne warunki dla rozwoju energii odnawialnej	
▪ Wykorzystanie warunków i zainteresowania inwestorów do podniesienia udziału energii odnawialnej poprzez budowę elektrowni wiatrowych.	▪ Intensywny rozwój elektrowni wiatrowych może wpłynąć negatywnie na przyrodę i krajobraz gminy Woźniki oraz w znaczny sposób ograniczyć powierzchnię terenów możliwych do rozwoju w przyszłości funkcji mieszkaniowej.
Dostępność terenów dla rekreacji i turystyki pieszej, rowerowej, konnej itp.	
▪ Walory przyrodnicze i krajobrazowe oraz występowanie obiektów zabytkowych stanowią potencjał turystyczno - rekreacyjny gminy. ▪ Budowa obiektów turystyczno – rekreacyjnych dla ukierunkowanych form turystyki oraz rozwój zabudowy letniskowej może rozwinąć napływ mieszkańców z terenów metropolii na tzw. wypoczynek weekendowy. ▪ Wzbogacenie bazy obiektów sportowo – rekreacyjnych, oraz rozwój szlaków i obiektów dla turystyki pieszej, rowerowej i konnej.	▪ Sąsiedztwo gmin o bardzo wysokich walorach przyrodniczo – krajobrazowych (tereny Jury Krakowsko-Częstochowskiej) stanowią dużą konkurencję dla rozwoju turystyki w gminie Woźniki.